

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

організовувати семінари, конференції та інші заходи для створення обізнаності громадськості про права та закони, тим самим підвищуючи правову грамотність населення та сприяючи дотриманню законів.

Список використаних джерел:

1. Фігель Ю. О. Роль юридичних клінік у формуванні вмінь реалізації права студентами юридичних спеціальностей : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / Ю. О. Фігель. Львів, 2010. 198 с.

Ключові слова: юридична клініка, клінічна юридична освіта, юридична допомога, юридична освіта, захист прав громадян.

Key words: law clinic, clinical legal education, legal assistance, legal education, protection of citizens rights.

ANDREICHENKO SVITLANA

*National University "Odesa Law Academy",
Professor of the Department of International Law and European law,
Doctor of Law, Professor*

KOSIANENKO SERHII

*National University "Odesa Law Academy",
PhD student of the Department of International Law and European law*

**THE FIGHT AGAINST IMPUNITY IN INTERNATIONAL
CRIMINAL LAW (THROUGH THE PRISM OF THE AUT DEDERE
AUT JUDICARE OBLIGATION)**

The term "impunity" refers to situations in which there are no effective measures to penalize violations or when such measures are not enforced. Impunity may result from a political decision and amnesty regulation or from a judicial system that functions poorly or is disintegrating. In international law, impunity most often results from the absence of judicial mechanisms that are capable of judging a failure to comply with established rules [1]. The fight against impunity is one of the most important principles in international criminal law. Every person guilty of committing a crime under international law is subject to criminal responsibility and punishment.

The principle of the fight against impunity is reflected in a number of documents at the international level. Principle I of The Nuremberg Principles states that "any person who commits an act which constitutes a crime under international law is responsible therefor and liable to punishment" [2]. The International Military Tribunal in Nuremberg determined that leaving the committed evil unpunished would be unjust. The UN General Assembly on December 18, 1971, in Resolution "Question of the punishment of war criminals and of persons who have committed

crimes against humanity” – (recalling its Resolutions of 13 February 1946 and of 31 October 1947 on the extradition and punishment of war criminals as well as its Resolution of 11 December 1946 affirming the principles of international law recognized by the Charter of the Nurnberg Tribunal and the judgment of the Tribunal), enshrined that “refusal by States to co-operate in the arrest, extradition, trial and punishment of persons guilty of war crimes and crimes against humanity is contrary to the purposes and principles of the Charter of the United Nations and to generally recognized norms of international law” [3]. The UN General Assembly on December 3, 1973, while forming the Principles of international cooperation in the detection, arrest, extradition and punishment of persons guilty of war crimes and crimes against humanity, confirmed that “War crimes and crimes against humanity, wherever they are committed, shall be subject to investigation and the persons against whom there is evidence that they have committed such crimes shall be subject to tracing, arrest, trial and, if found guilty, to punishment” [4]. The UN General Assembly in its Resolution of 24 September 2012 proclaimed: “We commit to ensuring that impunity is not tolerated for genocide, war crimes and crimes against humanity or for violations of international humanitarian law and gross violations of human rights law, and that such violations are properly investigated and appropriately sanctioned, including by bringing the perpetrators of any crimes to justice, through national mechanisms or, where appropriate, regional or international mechanisms, in accordance with international law, and for this purpose we encourage States to strengthen national judicial systems and institutions” [5]. The International Law Commission notes that States have expressed their desire to cooperate among themselves, and with competent international tribunals, in the fight against impunity for crimes, in particular offences of international concern, and in accordance with the rule of law [6, p. 2].

A significant role in supporting international cooperation in the fight against impunity plays the principle of *aut dedere aut judicare*. The expression *aut dedere aut judicare* is a modern adaptation of the phrase *aut dedere aut punire* (either extradite or punish) used by Hugo Grotius in his famous work *On the Law of War and Peace* (1676), declaring that “When appealed to, a State should either punish the guilty person as he deserves, or it should entrust him to the discretion of the party making the appeal” [7, p. 527]. The modern terminology replaces “punishment” with “prosecution” as the alternative to extradition in order to reflect better the possibility that an alleged offender may be found not guilty [6, p. 2]. When interpreting these words today, it must be remembered that the scope of application of this maxim was limited to ‘crimes which in some way affect human society’ as a whole, and which in contemporary language can be identified as international crimes [8, p. 331].

The principle of *aut dedere aut judicare* was reflected in a number of international treaties to combat certain types of criminal acts, in multilateral and bilateral treaties on legal assistance and extradition, as well as in judicial practice. This principle, on the one hand, is an effective means of international cooperation in the fight against crime, and on

the other hand, it fulfills one of the main functions of the institution of extradition – the protection of the rights of the person involved in the extradition procedure.

The principle *aut dedere aut judicare* is directly related to the exercise of universal jurisdiction. Universal jurisdiction is based on the universality of the conviction of the crime itself. In doing so, the exercise of jurisdiction does not require the consent of any other state, be it the state of nationality or the state in which the crime is committed. In this case, the state in whose territory the alleged perpetrator is located is faced with a choice: extradite the person in question to the requesting state or carry out its own criminal prosecution. The basis of the universal principle is the basis of the mechanism “either extradite or judge”, not allowing impunity for the international crime committed.

Thus, in accordance with the principle *aut dedere aut judicare*, the state in whose territory the alleged offender is found must either extradite him or refer the case to the appropriate authorities for prosecution. It is essential that states, when implementing this obligation, take into account both the rights and interests of the person against whom the request for extradition is sent, and the need to ensure the fight against impunity. The existence of an obligation to extradite depends on the agreements concluded between the states and on the circumstances. Since crimes are usually very clearly defined in domestic law, the question should be formulated as follows: are there obligations to extradite or prosecute for a specific crime in specific circumstances. A flexible approach is required.

References:

1. The Practical Guide to Humanitarian Law. Impunity. URL: <https://guide-humanitarian-law.org/content/article/3/impunity/#:~:text=To%20fight%20impunity%2C%20international%20and,acts%20remain%20unpunished%20for%20years>
2. Principles of International Law Recognized in the Charter of the Nürnberg Tribunal and in the Judgment of the Tribunal. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/draft_articles/7_1_1950.pdf
3. UN General Assembly, Question of the punishment of war criminals and of persons who have committed crimes against humanity, 18 December 1971, A/RES/2840. URL: <https://www.refworld.org/docid/3b00f04b28.html>
4. UN General Assembly, Principles of international cooperation in the detection, arrest, extradition and punishment of persons guilty of war crimes and crimes against humanity, 3 December 1973, A/RES/3074(XXVIII). URL: <https://www.refworld.org/docid/3b00f1c034.html>
5. UN General Assembly, Declaration of the High-Level Meeting of the General Assembly on the Rule of Law at the National and International Levels, 30 November 2012, A/RES/67/1: <https://www.refworld.org/docid/50c5e6e02.html>
6. The obligation to extradite or prosecute (*aut dedere aut judicare*). Final Report of the International Law Commission. Adopted by the International Law Commission at its sixty-sixth session, in 2014, and submitted to the General Assembly as a part of the Commission's report covering the work of that session. *Yearbook of the International Law Commission*. 2014. Vol. II (Part Two).

7. Hugo Grotius. *De Jure Belli ac Pacis*, Book II, chapter XXI, section IV. English translation by Francis W. Kelsey. Oxford/London : Clarendon Press/Humphrey Milford, 1925.
8. Plachta M. Aut Dedere Aut Judicare: An Overview of Modes of Implementation and Approaches. 1999. *Maastricht Journal of European and Comparative Law*. 6 (4). P. 331–365.

Key words: fight against impunity, international crimes, *aut dedere aut judicare*, extradition.

Ключові слова: боротьба з безкарністю, міжнародні злочини, *aut dedere aut judicare*, екстрадиція.

СУРІЛОВА ОЛЕНА ОЛЕКСІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри міжнародного та європейського права,
доктор юридичних наук, професор*

ОБМЕЖЕННЯ МЕТОДІВ ТА ЗАСОБІВ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ В СИСТЕМІ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ

Сучасний період цивілізаційного розвитку характеризується підвищеною увагою до забезпечення прав людини, які визнані в якості світової цінності. Найвищою цінністю для кожної людини є її гідність, яка є проявом поваги до особистості як з боку суспільства, так і з боку самої людини. Невипадково у Загальній декларації прав людини гідність визнається основою таких цінностей, як свобода та справедливість, а зневажання та нехтування гідності призвели до нелюдських діянь, які обурюють совість людства.

Найбільші ризики людській гідності створюються воєнними конфліктами, які точаться в різних куточках Земної кулі, являють собою найбільш кричуще порушення основних принципів міжнародного права та призводять до гуманітарної катастрофи. В переважній більшості випадків такі конфлікти ведуться варварськими методами та засобами з порушенням законів та звичаїв війни. Саме в такій ситуації опинилася Україна, яка зазнала агресії з боку Російської федерації, а наші громадяни відчули на собі всі наслідки порушення норм міжнародного гуманітарного права в частині заборонених засобів та методів ведення війни.

Це надало можливість R. Domingo на підставі аналізу ситуації яка склалася, наголошувати, що традиційна система міжнародного права більше не здатна відповідати унікальності розвитку і потребам життя в третьому тисячолітті та знаходиться у стані глибокої кризи [1]. Дійсно проблеми існують, міжнародне право потребує не просто удосконалення, а всебічної реформи, але це не знижує його загально цивілізаційної цінності.

Головною метою має бути посилення спроможності врегулювання глобальних кризових ситуацій, забезпечення мирного співіснування

СЕКЦІЯ 8

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Бехруз Хашматулла Набієвич Концептуальність методології міжнародного права	304
Аракелян Мінас Рамзесович Юридичні клініки як засіб забезпечення доступності юридичної допомоги: міжнародний та вітчизняний досвід	307
Andreichenko Svitlana, Kosianenko Serhii The fight against impunity in international criminal law (through the prism of the aut dedere aut judicare obligation)	309
Сурілова Олена Олексіївна Обмеження методів та засобів ведення бойових дій в системі законів та звичаїв війни	312
Стець Олег Миколайович Використання компаративного підходу в порівняльному правознавстві	316
Акіменко Юлія Юріївна Участь України в уніфікації міжнародного приватного права в ЄС	319
Белогубова Оксана Олександрівна Гуманітарна дипломатія: стара форма і новий зміст	322
Vladyshavska Viktoriia About problems of non-proliferation of nuclear weapons	325
Войтович Павло Петрович До питання щодо формування та реалізації державної політики щодо доступу до правової інформації	327
Волощук Оксана Троянівна Злочин агресії як найбільш небезпечний міжнародний злочин проти міжнародного правопорядку, безпеки та миру	330
Гаргат-Українчук Ольга Миронівна, Юрчишин Наталія Геннадіївна Проблеми міжнародного захисту прав людини	334
Градецький Андрій Вікторович Суб'єкти протидії воєнним злочинам та попередження збройних конфліктів	337
Гриб Анна Миколаївна Роль незалежної міжнародної комісії по розслідуванню порушень в Україні	341
Грабинський Михайло Ігорович, Грушко Мальвіна Валеріївна Питання відповідальності за порушення зобов'язань державою-попередницею в міжнародному праві	343